

A három tanú

Hogyan jutunk hitre Jézus Krisztusban, mint az Isten egyszülött Fiában? – erre a kérdésre keresi a választ Jézus egyik tanúja, János, az apostol. Ki igazolja, hogy ki volt valójában Jézus, és kinek tartsuk ma őt? Hogyan, mi vagy ki által érthetjük meg őt? Kicsoda Jézus? A kérdésre adott válaszok száma, pluralista korunkban, számtalan. Sokan megtalálják benne azt, akit szeretnének. Hogy igazuk van-e? Döntsük el magunk János szavai alapján! Mindenesetre egyeseknek Jézus egy nagy erkölcsi tanító, akinek tanításához senki nem ér fel. Megint másoknak gúny céltáblája, ha kell, éppen egy artista. Egyesek az őt nagy világvallás egyikének az alapítóját látják benne. Van, aki arra esküszik, hogy az Indiát is megjárt Jézus egy szellemi mester, guru. Tartják őt pártus-méd hercegnek éppen úgy, mint egy botrányos zsidó rabbinak, aki átokhalált halt, és joggal, mert istenkáromló volt. Mások szemében Jézus nagyhatású természetgyógyász, megint mások az istenség sokszori megjelenésének egyik alakját tisztelik benne. Mindez és még több bátran és magabiztosan hangoztatott nézet között hogyan találja meg a mai ember az igazi választ? És egyáltalán, számít-e válasz, vagy mindenki higgye azt, ami neki jólesik?

És ha valaki megéri is, hogy a sok válasz között mi a szemtanú János apostol válasza, ami egybehangzó a Bibliában olvasható többi apostol meggyőződésével, hogyan lesz a megértésből hit? Mi egyre kevésbé akarunk csak érteni, sőt, a mai ember egyre kevésbé akarja életét kizárólag az értelemre építeni. Érezni, tapasztalni, átélni szeretnénk. Mire jó a hit a hitért, önmagáért? Nem akarjuk valaminek a pusztán intellektuális elfogadását, mi Istent tapasztalni akarjuk. Legyen a hit olyan szívbéli bizonyosság, amire rá lehet támaszkodni az élet valós kérdéseiben. Valami, ami segít abban, hogy jobban, teljesebben, elégedettebben, boldogan élhessük az életünk.

János ezekre a kérdésekre adja meg a választ. Lássuk hát a három tanú történetét!

I. Az első két tanú

Az első két tanú, aki Jézusról bizonyosságot tesz, a víz és a vér. János így ír: *“Ő az a Jézus Krisztus, aki eljött a víz és a vér által...”* Ezek a kissé homályos kifejezések Jézus életének kulcsfontosságú eseményeire utalnak. Milyen értelemben jött el Jézus a víz által?

Jézus nyilvános fellépésének, szolgálatának kezdete, amint olvastuk is, megkeresztelkedése. Keresztelő János megtérésre, azaz korábbi, nem Isten szerinti életgyakorlatuktól való elfordulásra és Istenhez való odafordulásra hívja Izrael népét. Ennek az odaszánásnak a jelképes kiábrázolása a vízkereszttség, amelyre a Jordán folyóban került sor. A megkeresztelt eltűnt a víz alatt, majd újból a felszínre jött. Ez a régi élet halálát és egy új élet születését jelképezte. Jánosnak azonban egy másik üzenete is volt. Úgy látta magát, mint az Úr előfutárát, akinek feladata az útkészítés. Egy napon eljött Jézus, akit János ismerhetett a rokonságból, de aki még teljesen ismeretlen volt a nagyobb nyilvánosság előtt. És Jézus kérte, hogy János keresztelje meg. Ő azonban tiltakozik; hogyan keresztelné meg azt, aki sokkal hatalmasabb nála? Hogyan vehetné magára a megtérő bűnösök jelképét a mindenható Úr? Nem érti, hogy mi történik, de Jézus határozott szavainak engedelmeskedik. Jézus persze nem bűnbánatból keresztelkedik meg. Tettének jelentése az azonosulás minden (bűnös) emberrel, akiket szolgálni fog.

Amit Keresztelő János nem ért, azt az Atya jól érti. Amikor Jézus, a Fiú, feljön a vízből, két dolog történik. A Szentlélek alászáll Jézusra látható (galamb) formában, majd hang hallatszik a mennyből: *„Ez az én szeretett Fiam, akiben gyönyörködöm.”* Jézus Istentől való tanúskodásban, megerősítésben részesül. A keresztiséggel nemcsak nyilvános szolgálata

kezdődik el, hanem Isten bizonyágtétele is hangzik. Ilyen értelemben jött el Jézus a víz által; itt indul nyilvános szolgálata, itt azonosul a bűnös emberrel – miközben ő bűn nélkül való, és itt hangzik el az Atya nagy tanúskodása az ő szeretett Fiáról.

De János tudja, hogy ez nem elég Jézus megismeréséhez: *“...eljött ... nemcsak a víz által, hanem a víz és a vér által.”* Feltűnő, hogy János nagyon erősen hangsúlyozza levelében, hogy az Isten Fia nemcsak a víz által jött el, hanem a vér által is, ami arra enged következtetni, hogy egyesek nem akarták ez utóbbit elfogadni. Ahogy a víz Jézus szolgálatának kezdetére, a vér annak beteljesedésére mutat: Jézus keresztfán elszenvedett kínhalálára. Hogyan volt, hogyan lehetett jelen Isten maga a kínhalál gyalázatában? Hogyan nevezheti bárki is Istennek az agonizáló, vérző, majd elpusztuló férfit? Már János korában voltak, akik sok mindent elfogadtak Jézussal kapcsolatban, de ezt nem. Azt vallották, hogy az ember Jézusra az isteni Krisztus megkeresztelkedésekor szállt rá, felhatalmazta a szolgálatra, de halála előtt elhagyta. Az Isten nem szenvedhet a kereszten!!! Jánosnak azonban nem mindegy mindez. Ő ott állt Isten Fia keresztye mellett, végignézte és végigélve haláltusáját. Látta, amikor a katonák beledöfték Jézus oldalába a lándzsát, hogy meggyőződjenek arról, hogy meghalt. János találkozott a feltámadással, amikor Jézus megmutatta kezén és lábán a sebek helyeit. Tudja, hogy aki eljött a víz által, ugyanaz volt a kereszten is; eljött a vér által is. Nem egy különleges, de az isteni Lélek által elhagyott ember, hanem maga Isten függött a fán. És nem másban, mint ebben teljesedett be eljövetele célja: a bűnös emberrel való azonosulás, ami szimbólikus a keresztségben, egészen valóságos a halálban. Nemcsak jelképesen hal meg velünk együtt, hanem valóságosan helyettünk és értünk. Az Atya pedig másodszor is tanúskodik a Fiúról: aki a vér által jött el, azaz meghalt, azt a harmadik napon feltámasztja, és ezzel igazolja mindenki előtt.

Az első két tanú, a víz és a vér bizonyágtétele az, ami nélkül Jézust megérteni nem, csak félreérteni lehet. Életének e történeti eseményeiben lepleződik le, hogy ki is valójában ő. De az élethez, a megtapasztaláshoz valami még hátra van. És ő a harmadik tanú, a Lélek.

II. A harmadik tanú

„Mert hárman vannak, akik bizonyágot tesznek: a Lélek, a víz, a vér; s ez a három egy.” A harmadik tanú a Lélek, de nem az ember, hanem Isten Lelke, a Szentháromság harmadik személye, a Szentlélek. Ő bizonyágot tett Jézusról, úgy a keresztségében, mint halálában és feltámadásában. De hasonlóképpen a Szentlélek az, aki Jézus elmenetele után azért adatik, hogy tanúskodjék róla: *„Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyágot én rólam;”* (Jn.15.26). A Szentlélek tanúskodik, bizonyágot tesz Jézusról, mind a mai napig, teljes egységben a víz és a vér tanúskodásával. Ezt tapasztalta János abban a körülbelül 60 évben, amely eltelt azóta, hogy Jézus a mennybe ment. Látta, amint gyülekezetek születtek, emberek jutottak hitre mindenfelé. Nem kérdés számára, hogy a Jézusról szóló tanúskodás nemcsak az ő tapasztalatára, Jézus közvetlen ismeretére épül, hanem a Szentlélek munkájára is.

Sokféle módon és értelemben lehet beszélni Jézusról, de Isten ezt csak akkor ismeri el a magáénak, csak akkor teszi le pecsétjét mellette, csak akkor jár az Isten megismerésével, ha a keresztségben, halálban és feltámadásban megismert Jézusról szól az a bizonyág. Ezt Isten igazolja a Szentlélek munkájával. És hogy ez a munka hol folyik? Az ember szívében, az ember lelkében. Egyedül Isten Lelke az, aki a megértett Jézust megélt, megtapasztalt Jézussá tudja tenni. Egyedül a Szentlélek az, aki képes arra, hogy Jézus Krisztust kijelentse az ember gyakran megfásult, megkeményedett, elnehezdedt szívébe. Egyedül ő tud ott életet, hitet, reménységet támasztani, és ezzel igaz változást hozni. Kálvin János így ír a Szentlélek e belső bizonyágtételéről: *“Azért, ha lelkiismeretünknek igazán javát akarjuk, hogy a bizonytalan kételkedés folytonosan magával ne ragadja, vagy ne ingadozzék s ne habozzék bármely legkisebb kételynél: mélyebbről kell merítenünk ezt a meggyőződést, mint az emberi okosságból, ítéletből*

és következtetésből; t. i. *A Szentlélek titkos bizonyágtételéből. ... a Szentlélek bizonyítása minden ésszerű bizonyításnál nagyobb súlyu. Mert amint egyedül Isten tanuskodhatik önmagáról beszédében, ugy ez az ige sem talál hitelre addig az ember szívében, míg a Szentlélek bensőbb bizonyágtétele meg nem pecsétli. Ugyazon Szentléleknek kell hát a mi szívénkbe is behatolnia, mely a próféták szája által beszélt...*” (Kálvin, Institutio, I. könyv, 7. fej., 70-71 o.)

Ez a hármás egy bizonyágtétel pedig nem más, mint Isten bizonyágtétele. Erre pedig válaszolnia kell mindenkinek, akihez ez eljut.

III. A tanúságtételre adott válasz

János apostol a választ a következőképpen látja: vannak, akik hisznek és vannak akik nem. „...*aki hisz az Isten Fiában, abban megvan ez a bizonyágtétel.*” Azaz a Lélek bizonyágtétele vezette el a hitre, de azután ez is tartja meg; a Szentlélek folyamatosan Krisztust jelenti ki a hívó ember szívében. Nemcsak akkor merít az ember minden emberi bölcselkedésnél mélyebbről, amikor a Szentlélek munkájára válaszként szívébe fogadja Jézus Krisztust, hanem folyamatosan ebből él. Isten iránti bizalma nem józan ítélőképességéből, nem mindig megújuló tudományból, nem racionális érvelésből fakad és táplálkozik, hanem a Szentléleknek e titkos, elrejtett, mások számára érthetetlen és értelmetlen belső munkájából. Így ír erről Pál apostol: „... *a fiúság Lelkét kaptátok, aki által kiáltjuk: „Abbá, Atya! Maga a Lélek tesz bizonyágot a mi lelkünkkel együtt arról, hogy valóban Isten gyermekei vagyunk”.*” (Róm. 8.15-16) Ez a bizalom, ez a bizonyosság, ez a gyermeki szabadság az, ami egy megelégtett életnek forrásává lesz a szívénkben. Ebben az életben azt is tudjuk, hogy *“Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van.”* Ez a bizonyosság, ami szintén az Isten bennünk lévő bizonyágtételéből fakad, túlmutat múltunk minden elrontott eseményén, jelenünk minden sikerén vagy kudarcán, jövőnk minden lehetőségén vagy álmán. Az élet, amelyet Jézussal itt élünk, örök; azaz míg minden az elmúlás és a pusztulás alá vettetett, vele való egységünk, közösségünk nem elmúlik, hanem kiteljesedik. Ez a bizonyosság, amelyet Isten helyezett a szívénkbe, nem kivon az életből, hanem felszabadít arra. Tudjuk, hogy Isten használni akar bennünket is, mint az ő gyermekeit, abban, ahogy ezt a világot saját, dicsőséges céljai felé kormányozza. Ebben a bizonyosságban, hivatástudatban élünk az Isten bizonyágtételével; nem véletlenül, nemcsak önmagunkért, nemcsak a pénzért vagyunk ebben a világban. Istennek célja van velünk!

János azonban, egy gyülekezet pásztoraként, azt is tudta és megtapasztalta, hogy nem mindenki fogadja el Istennek ezt a bizonyágtételét. Biztos ismert olyanokat, akik mindvégig nemet mondtak rá, de talán még nagyobb fájdalmat jelentett számára azok csoportja, akik látszólag elfogadták az Isten bizonyágtételét, de később mégis ellene fordultak, megtagadták azt. Erről így szól: „*aki nem hisz Istennek, az hazuggá teszi őt, mert nem hisz abban a bizonyágtételben, amellyel Isten bizonyágot tesz Fiáról.*” Azokról van szó, akiket Isten megszólított, akiknek szívét elérte az ő bizonyágtétele, és akik – bármiféle okból és bármiféle ürüggyel – de nem engedtek neki. Aki nem voltak készek arra, hogy befogadják Isten Fiát, elismerve ezzel Isten bizonyágtételének, a víz, a vér és a Lélek bizonyágtételének egységét és igazát. Ők hazugnak nyilvánítják Istent, hiszen nem arról van szó, hogy nem hallották, hanem arról, hogy nem fogadták el, amit mondott.

János summája válaszút elé állít minket: „*Akié az Fiú, azé az élet; akiben nincs meg az Isten Fia, az élet sincs meg abban.*” Ámen!